

FORSLAG:

Vidensråd om alternativ behandling

Mere end halvdelen af den danske befolkning har på et tidspunkt i deres liv søgt en form for alternativ behandlingⁱ. Patienter bruger typisk alternativ behandling som supplement til den konventionelle behandling, fordi de ønsker lindring og fordi det styrker følelsen af selv at kunne gøre noget. Patienterne efterspørger fakta og viden om alternativ behandling. Hele otte ud af 10 danskere angiver, at de gerne vil kunne diskutere alternativ behandling med deres læge, hvis de bliver alvorligt syge. Men samtidig er det kun hver femte, som tror, at personalet i sundhedsvæsenet er villige til at tale om detⁱⁱ.

Mange finder derfor information om alternative behandlingsformer gennem tvivlsomme kilder, når de afsøger mulighederne for alternativ behandling. Det skaber usikkerhed og kan i værste tilfælde være direkte farligt, hvis fx naturlægemidler interagerer med lægeordineret behandling, eller hvis patienterne på et forkert grundlag fravælger konventionel behandling i den tro, at de kan forvente resultater, der ikke er belæg for.

Læger skal indgå i åben dialog om de emner, der har betydning for patientens helbred. Det gælder også for alternativ behandling, hvor lægen skal lytte til og rådgive om, hvor patienten finder viden om effekt og mulige bivirkninger. Det er også lægens ansvar at fraråde en behandling, som kan være farlig. Derfor er det vigtigt, at både læger og patienter har let adgang til objektiv viden om alternativ behandling.

Uafhængigt vidensråd om alternativ behandling

Lægeforeningen og Danske Patienter anbefaler, at der oprettes et statsligt finansieret vidensråd om alternativ behandling. Formålet er ikke at hæmme eller fremme brug af alternativ behandling, men at sikre patienter og sundhedspersoner adgang til objektiv og forskningsbaseret viden.

Vidensrådet skal beskæftige sig med følgende områder:

- **Forskning i alternativ behandling**
Vidensrådet skal råde over midler, som kan afsættes til via forskning at afsøge og dokumentere mulige effekter og risici ved behandlinger, der i dag betegnes som alternative.
- **Indsamling, vurdering og formidling af information om alternativ behandling**
Vidensrådet skal samle, vurdere og formidle information om forskellige behandlingsformer, så læger og patienter har en samlet indgang til relevant viden.
- **Rådgivning af myndigheder, politikere og patienter omkring alternativ behandling**
Vidensrådet skal af egen drift eller på opfordring udtale sig i spørgsmål om alternativ behandling, når der er konkret anledning hertil.

Vi anbefaler, at man for inspiration kigger til Norge, hvor man med etableringen af NAFKAM og de tilhørende formidlingssider både har styrket vidensgrundlaget og oplysningen vedr. alternativ behandling.

NAFKAM:

Organisering, opgaver og besøgstal

Organisering og finansiering

Nationalt forskningscenter inden for komplementær og alternativ medicin (NAFKAM) er Norges nationale forskningscenter om alternativ behandling. Centeret blev oprettet i 2000, og er fagligt og administrativt tilknyttet Institut for Samfundsmedicin ved det sundhedsvidenskabelige fakultet i Tromsø. NAFKAM finansieres af det norske Helse- og omsorgsdepartement med et gennemsnitligt tilskud på ca. 12-14 millioner NOK årligt (siden 2009). Derudover kan centeret frit søge finansiering fra eksterne aktører.

Videnscentrets opgaver

NAFKAM tæller ca. 6 forskere og 14 deltidsansatte, som har til opgave at:

- Bidrage til evidensbaseret viden om alternativ behandling og komplementær medicin, herunder udføre og koordinere forskning. NAFKAM har publiceret 265 videnskabelige artikler siden etableringen.
- Tilbyde neutral og evidensbaseret information og derigennem udbrede information om både effekter og bivirkninger af alternativ behandling og komplementær medicin i Norge.
- Overvåge markedet for nye behandlingstendenser, som kan være til fare for patientsikkerheden og advare sundhedsmyndighederne ved fund af disse.

NAFKAMs information er baseret på egen forskning samt samarbejder på tværs af flere universiteter og forskningscentre. I 2008 blev NAFKAM valgt som WHO's første samarbejdscenter i Nordeuropa inden for alternativ medicin og har derved opnået høj international forskningsstatus. Formålet med NAFKAM er hverken at hæmme eller fremme brugen af alternativ behandling, men at levere objektiv information, som patienter kan drøfte med egen læge, så der kan træffes trygge valg i fællesskab. NAFKAM fokuserer på samarbejde med både læge- og patientforeninger, og samarbejde med læger er centralt i alle projekter på centeret. NAFKAM efterstræber faglig uafhængighed og lav grad af politisk styring i sit arbejde.

Målgruppe og besøgstal

Centrets målgruppe er:

- Den almene norske borger, der er interesseret i alternativ behandling eller patienten, der ønsker at afsøge diverse behandlingsmuligheder.
- Fagfolk, som kan bruge NAFKAMs forskning til baggrund for vejledning.

NAFKAM har i løbet af 2015-2019:

- Modtaget 552 henvendelser telefonisk og på mail.
- Kommet med 17 officielle udmeldinger og råd til regeringen.
- Gennemført 6 nationale spørgeskemaundersøgelser om brugen af alternative behandlinger og medicin i den norske befolkning.
- Haft over 3 millioner sidevisninger på deres hjemmeside.

ⁱ Ekholm, O. et al. (2018): *Alternativ behandling. Sundheds- og sygelighedsundersøgelsen 2017*. København: Statens Institut for Folkesundhed, SDU.

ⁱⁱ TrygFonden og Mandag Morgen (2016): *Sundhedsvæsenet ifølge danskerne*.